

STANISŁAW ŻÓŁKIEWSKI - MEDALE, ZNACZKI, POMNIKI

*Dariusz Świsulski*¹, *Andrzej Wac-Włodarczyk*²

¹ Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego

² Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Żółkiewki

13 czerwca 2019 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął uchwałę, w której w ostatnim akapicie możemy przeczytać: *Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, uznając wielkie zasługi Stanisława Żółkiewskiego, twórcy wiktorii kłuszyńskiej i zdobywcy Moskwy, wytrwałego obrońcy Ojczyzny, za którą oddał swoje życie, ustanawia rok 2020 w 400-lecie Jego śmierci Rokiem Hetmana Stanisława Żółkiewskiego* [1].

Przez wiele lat hetman Stanisław Żółkiewski nie doczekał się godnego upamiętnienia swojej postaci. Obecnie podejmowane są działania, jak powyższa uchwała, by przywrócić pamięć tego bohatera. Miejsca zwycięskich bitew leżą poza granicami Polski, trudno oczekiwać, by tam jego czczono. Inicjatywę budowy pomnika ku chwale wielkiego Hetmana w Żółkiewce, skąd wywodzą się jego korzenie, zgłosiło Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Żółkiewki.

Przypomnijmy największe osiągnięcia tego wybitnego Polaka i jego upamiętnienie - zarówno drobne, w medalach i znaczkach pocztowych, jak i przez planowaną budowę pomnika w Żółkiewce.

Stanisław Żółkiewski był synem Stanisława i Zofii z Lipskich. Karierę polityczną rozpoczął u boku Jana Zamoyskiego [2] i od najmłodszych lat uczestniczył w najważniejszych politycznych wydarzeniach, jakie miały miejsce w tamtym okresie historycznym. U Zamoyskiego uczył się również rzemiosła wojennego uczestnicząc już od młodości w wielu kampaniach wojennych. Z czasem został stałym doradcą wojskowym Jana Zamoyskiego i dzięki protekcji swojego „wychowawcy” otrzymał buławę hetmana polnego koronnego. W 1595 brał udział w wyprawie do Mołdawii, a rok później krwawo stłumił powstanie kozackie Semena Nalewajki.

Stanisław Żółkiewski, pocztówka Wydawnictwa Salonu Malarzy Polskich w Krakowie (zbiory autora)

Przedstawiony portret pochodzi z pocztówki wydawnictwa Salon Malarzy Polskich w Krakowie. Wydawnictwo to znane jest z emisji pocztówek prezentujących na przełomie XIX i XX wieku prace malarskie [3].

Żółkiewski w roku 1600 wziął udział w wyprawie na Wołoszczyznę i przyczynił się do zwycięstwa. W kolejnych latach walczył ze Szwedami w Inflantach, gdzie odniósł swoje pierwsze samodzielne zwycięstwo pod Rewlem. W trakcie rokoszu Zebrzydowskiego opowiedział się po stronie króla i pokonał jego przeciwników pod Guzowem. W roku 1609 Hetman Żółkiewski stanął na czele wojsk polskich wyprawiających się na Rosję i tam 4 lipca 1610 roku odniósł swoje najświetniejsze zwycięstwo w bitwie pod Kłuszynem nad kilkukrotnie silniejszym w liczbie nieprzyjacielem.

Bitwa pod Kluszyńem. Pułki Szwedzkie poddają się Hetmanowi St. Żółkiewskiemu w r. 1620.

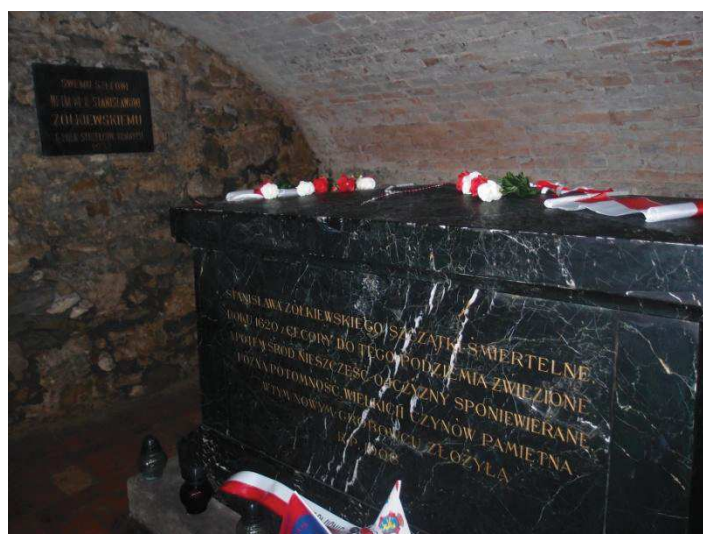
*Bitwa pod Kluszyńem, pułki szwedzkie poddają się hetmanowi Żółkiewskiemu w 1620 roku, pocztówka
Wydawnictwa Salonu Malarzy Polskich w Krakowie (zbiory autora)*

Stanisław Żółkiewski doprowadził do obwołania przez bojarów na tronie moskiewskim królewicza Władysława oraz był zwolennikiem unii między Polską a Moskwą. Następne lata na polu wojskowości nie były aż tak dobre dla starzejącego się wodza, uaktywniła się za to jego działalność polityczna. W 1618 roku został hetmanem wielkim i kanclerzem wielkim koronnym. W roku 1620 poprowadził swoją ostatnią wyprawę wojenną do Mołdawii, gdzie po przegranej bitwie pod Cecorą, zginął 7 października w trakcie odwrotu swoich wojsk.

Pisarz Władysław Łoziński w głośnej przed stu laty książce „Prawem i lewem” napisał: „Żółkiewski był syntezą i krystalizacją wszystkiego, co było wzniosłe, świetne, dobre w naturze polskiej. Wojownik, dziejopis, orator, uczyony, gospodarz na wszystkich polach swej działalności znakomity. W niektórych niezrównany. Zawarł w swoim charakterze całe bogactwo polskiej duszy, całą bujność polskiego geniuszu”.

Śmierć Stanisława Żółkiewskiego pod Cecorą, pocztówka Wydawnictwa Salonu Malarzy Polskich w Krakowie według obrazu Walerego Eljasza-Radzikowskiego [4] (zbiory autora)

Sarkofag hetmana Stanisława Żółkiewskiego w krypcie kolegiaty św. Wawrzyńca w Żółkwi, obecnie na Ukrainie (fot. autora, wrzesień 2019)

Hetman Stanisław Żółkiewski większą część swojego życia spędził na wojnach w obronie Ojczyzny. Największą sławę przyniosło mu wspomniane już zwycięstwo pod Kłuszynem 4 lipca 1610 roku, które uznawane jest za jedno z najświetniejszych osiągnięć oręża polskiego.

Jego następstwem było zdobycie Moskwy i obsadzenie Kremla polską załogą. 6 listopada 1612 roku, po długim oblężeniu polscy żołnierze zmuszeni byli opuścić Kreml. Rosjanie obecnie uznają tę datę za święto państwowe - Dzień Jedności, upamiętniający “wyzwolenie Moskwy spod polskich okupantów”. Na Placu Czerwonym postawili zaś pomnik przywódcom, którzy doprowadzili do wygnania Polaków.

Postać hetmana Stanisława Żółkiewskiego była przez lata przypominana, poczynając od małych form, jak plakiety, medale i znaczki pocztowe.

W okresie zaborów ważną rolę pełniły medale o tematyce patriotycznej, pomagając utrwalić tożsamość narodową. Medale takie były wykonywane m.in. w zakładzie Mintera. Wytwórnia rodziny Minterów została założona w Warszawie w 1828 roku z inicjatywy pochodzącego ze Szczecina malarza i litografa Karola Fryderyka Mintera. W latach 40-tych XIX wieku, kiedy to zakładem kierował syn Karola Fryderyka - Karol Juliusz, był to największy producent w Królestwie Polskim i w Rosji sprzętów liturgicznych, jak latarnie i lichtarze. Firma wytwarzała cieszące się popularnością medaliony, plakiety i statuetki wybitnych zasłużonych dla historii Polski osobistości. Projektowane one były m.in. przez takich artystów jak Wojciech Święcki, Jakub Tatarkiewicz, Władysław Oleszczyński [2].

Medalion Stanisława Żółkiewskiego ze zbiorów Muzeum Chorzowskiego [5]

W minterowskiej serii hetmanów polskich po 1858 roku wykonano medalion wzorowany na medalionie nieznanego artysty z drugiej połowy XVIII wieku. Przedstawiono na nim popiersie hetmana na wprost, u dołu półkolem wklęsły napis: ŻÓŁKIEWSKI. Owalny medalion o wymiarach 72 x 60 mm z uszkiem, został odlany w brązie [6].

Postać hetmana Żółkiewskiego, jak na wielu innych wizerunkach, przedstawiona jest w noszonym przez szlachtę na żupanie płaszczu, zwanym delią. Na głowie futrzana czapka z piórkami.

Kolejny medalion pochodzi z serii medalionów z popiersiami hetmanów polskich, wykonanymi dla wytwórni ceramiki Josiah Wedgwood Sons około 1869 roku przez rzeźbiarza i medaliera Edwarda J. Kuntze (1826-1870). Owalny medalion o wymiarach 70 x 55 mm został wykonany z kamionki jaspisowej. U dołu półkolem napis: ZOTKIEWSKI [7].

Medalion Stanisława Żółkiewskiego ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie [7]

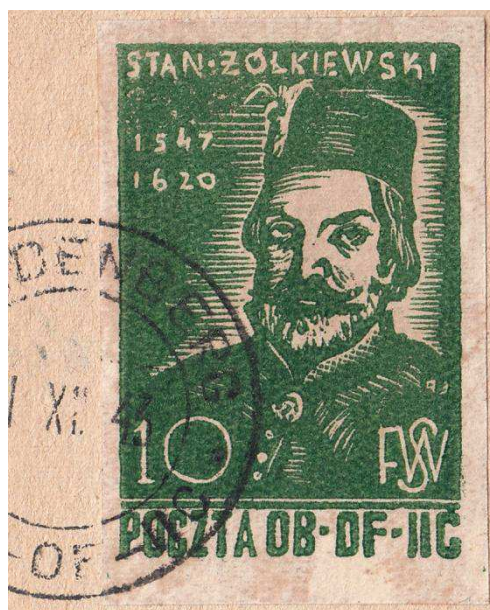
Pierwszy znaczek pocztowy ze Stanisławem Żółkiewskim został wyemitowany 11 listopada 1938 roku w tzw. serii historycznej, ilustrującej najważniejsze wydarzenia w historii Polski, wydanej z okazji 20. rocznicy odzyskania niepodległości. Na znaczku o numerze katalogowym 316 i nominale

45 groszy przedstawiono dwóch hetmanów: Stanisława Żółkiewskiego i zwycięzcę spod Kircholmu Jana Karola Chodkiewicza. Znaczek wydano w nakładzie 3.000.000 sztuk. Autorem projektu jest W. Boratyński, ryt. H. Dutczyński [8].

Znaczek ze Stanisławem Żółkiewskim i Janem Chodkiewiczem z 1938 roku (zbiory autora)

W 1943 roku Poczta niemieckiego obozu polskich jeńców wojennych II C w Woldenbergu (obecnie polski Dobiegniew) wydała serię znaczków z serii Hetmani. Wśród nich dwa znaczki ze Stanisławem Żółkiewskim o nominale 10 f: w kolorze ciemnozielonym (20.12.1943, nakład 14.050) i kolorze jasnozielonym (3.08.1943, nakład 25.782) [9].

Znaczek ze Stanisławem Żółkiewskim poczty niemieckiego obozu polskich jeńców wojennych II C w Woldenbergu z 1943 roku (zbiory autora)

W 1989 roku Poczta Solidarność wydała serię znaczków Hetmani Polscy. Wśród nich znaczki ze Stanisławem Żółkiewskim o nominale 150 zł. Znaczki wydano w dwóch wersjach kolorystycznych: czarnej i bordowej [10].

Znaczek ze Stanisławem Żółkiewskim Poczty Solidarność z 1989 roku (zbiory autora)

W 1995 roku Urząd Miasta Kraśnika wyemitował medal 24 Pułku Ułanów im. Stanisława Żółkiewskiego. Na awersie umieszczono odznakę wojskową z orłem w koronie, po bokach daty: 1920 1995. W otoku napis: 24 PUŁK UŁANÓW IM. H.W.K. STANISŁAWA ŻÓŁKIEWSKIEGO - KRAŚNIK. Na rewersie postać kawalerzysty z lancą na tle czołgu. W otoku napis: POLSKA W. BRYTANIA FRANCJA BELGIA HOLANDIA NIEMCY - 1920-1947. Medal zaprojektował Zbigniew Kotyło, a w nakładzie 500 sztuk wybiła Mennica Państwowa. Średnica 70 mm, materiał - tombak srebrzony i oksydowany [11].

Medal z 1995 roku 24 Pułku Ułanów im. Stanisława Żółkiewskiego [11]

Kolejny medal ze Stanisławem Żółkiewskim wyemitowało w 1996 roku Towarzystwo Wiedzy Obronnej w Warszawie. Na awersie znajduje się popiersie hetmana Żółkiewskiego z buławą. W otoku napis: HETMAN STANISŁAW ŻÓŁKIEWSKI / 1547 (1550) / 6/7 X 1620. Na rewersie husaria na tle twierdzy. Poniżej napis: KLUSZYN CAROWOZAJMISZCZE, NOWODZIWICZE POLE oraz znak TWO i data 1996. Przy dolnej krawędzi napis: KAMPANIA MOSKIEWSKA - 1610. Medal zaprojektowali i wykonali Andrzej i Roussana Nowakowscy, a w nakładzie 1200 sztuk - tombak srebrzony i oksydowany oraz 800 sztuk - patynowany wybiła Mennica Państwowa. Średnica 70 mm [12].

Medal z 1996 roku na pamiątkę kampanii moskiewskiej Stanisława Żółkiewskiego (zbiory autora)

W 2008 roku Skarbnica Narodowa Sp. z o.o. wyemitowała medal ze Stanisławem Żółkiewskim z serii Wielcy Polacy. Na awersie przedstawiono popiersie Żółkiewskiego, w tle postać jeźdźca husarii. Na rewersie tytuł serii i stylizowana kompozycja historycznych wizerunków godła polskiego. Medal o średnicy 38,61 mm został wykonany z mosiądzu platerowanego złotem [13].

Medal z 2008 roku ze Stanisławem Żółkiewskim z serii Wielcy Polacy (zbiory autora)

Narodowy Bank Polski 2 lipca 2010 r. wprowadził do obiegu monetę o nominale 10 zł z serii „Wielkie Bitwy”, upamiętniającą 400. rocznicę bitwy pod Kłuszynem. Na awersie przedstawiono wizerunek hetmana Stanisława Żółkiewskiego, w tle z lewej strony wojska polskie, z prawej strony wojska moskiewskie. Z lewej strony, na tle polskich wojsk orzeł z godłem Rzeczypospolitej Polskiej. Po prawej nominał 10 ZŁ. Przy dolnej krawędzi rok emisji 2010 oraz napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Na rewersie stylizowane wizerunki huzarzy na galopujących koniach, trzymających kopie z proporcami. Z prawej strony u dołu stylizowany napis Kłuszyn 1610.

Moneta NBP z 2010 roku upamiętniająca 400. rocznicę bitwy pod Kłuszynem [14]

Autorem projektu monety jest Robert Kotowicz. Moneta została wybita w Mennicy Polskiej w nakładzie 60.000 sztuk w srebrze 925/1000 stemplem lustrzanym z wyblyszczanym fragmentem reliefu. Moneta posiada kształt elipsy o wymiarach 40 x 26 mm [15].

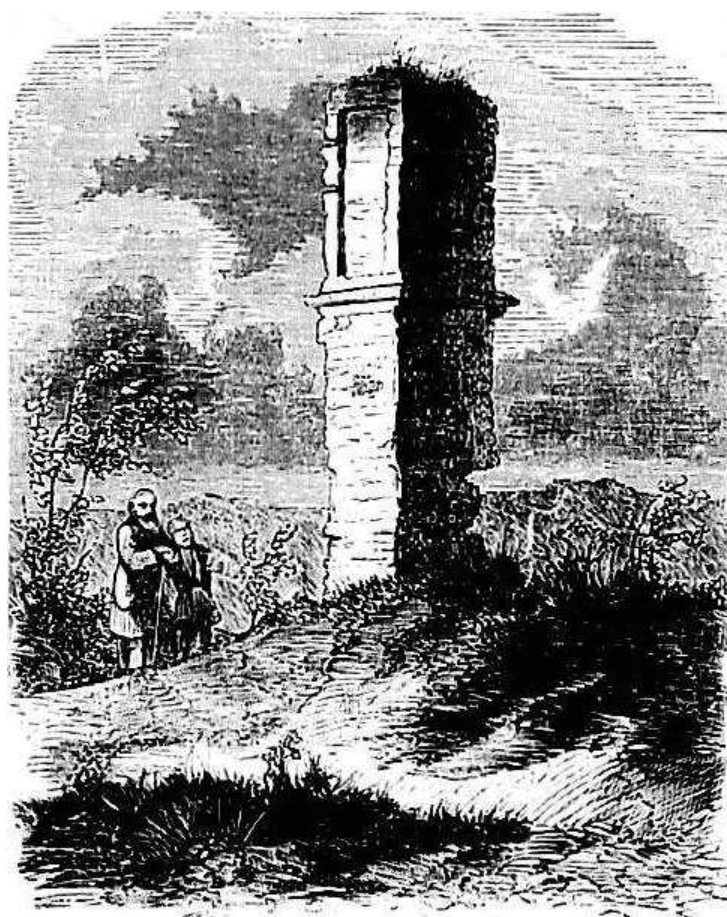
18 września 2020 roku Poczta Polska wprowadziła do obiegu znaczek pocztowy w bloku z okazji 400-lecia bitwy pod Cecorą (numer katalogowy 5078, nominał 8,70 zł). Na znaczku przedstawiono hetmana Stanisława Żółkiewskiego w czasie bitwy pod Cecorą w 1620 roku, z fragmentu namalowanego ok.1877 roku przez Witolda Piwnickiego obrazu „Bitwa pod Cecorą”. Autorem projektu znaczka jest Jarosław Ochendzan. Nakład wynosi 100.000 sztuk [16].

Znaczek 400-lecie bitwy pod Cecorą z 2020 roku (zbiory autora)

Hetman Stanisław Żółkiewski, mimo olbrzymich zasług oddanych dla Polski, nie ma wielu pomników. Te, które były wybudowane dawniej, znajdują się za granicami kraju lub nie dotrwały do dzisiejszych czasów, a po 1945 roku nie był sprzyjający czas dla upamiętniania zdobywcy Moskwy.

Stanisław Żółkiewski w bitwie pod Cecorą z kilkukrotnie przewyższającymi liczebnie Turkami został ciężko ranny podczas odwrotu wojsk polskich. Zmarł w nocy z 6 na 7 października 1620 roku. Turcy odcięli hetmanowi głowę i po nadzianiu na pikę odesłali sułtanowi, u którego ponad dwa lata wisiała nad wejściem do pałacu. Syn hetmana Jan trafił do niewoli, gdzie podupadł na zdrowiu. Ostatecznie żona hetmana, Regina z Herburtów Żółkiewska wykupiła od sułtana chorego syna oraz ciało męża za 3 miliony złotych polskich. Ciało Stanisława Żółkiewskiego zostało pochowane w Żółkwi, a jego syn Jan na miejscu klęski postawił ufundowany przez żonę hetmana pomnik z tablicą z napisem „Quam dulce et decorum est pro patria mori” (pol. Jakże słodko i zaszczytnie jest umrzeć za Ojczyznę) [17].

Pomnik Żółkiewskiego pod Cecorą, drzeworyt według Franciszka Kostrzewskiego [18]

Zniszczony w 1868 roku pomnik został odbudowany ok. 1912 roku, a w 2003 roku odrestaurowany [19].

Odnowiony pomnik Żółkiewskiego w Berezowce (Mołdawia) [19]

W 1903 roku został postawiony pomnik Stanisława Żółkiewskiego w Żółkwi (obecnie na Ukrainie). Na cokole umieszczono popiersie hetmana, które wyrzeźbił Stanisław Emil Czapek (1874-1915), z pochodzenia Czech, syn dyrektora banku "Slavia" we Lwowie. Po wejściu do Żółkwi Rosjan w 1939 roku pomnik został wysadzony w powietrze [20].

Pomnik hetmana Stanisława Żółkiewskiego w Żółkwi [20]

Jedyny pomnik Stanisława Żółkiewskiego, który obecnie znajduje się w Polsce, został odsłonięty ok. 1900 roku na okrągłym skwerze w środku parku im. Henryka Jordana w Krakowie. Na postumencie przedstawiono niewielkich rozmiarów popiersie hetmana.

Park na terenie błoń czarnowiejskich utworzono w 1889 roku z inicjatywy dr. Henryka Jordana. Już na przełomie lat 80. i 90. XIX w. rozpoczęto ustawianie popiersi sławnych polskich poetów, uczonych i pisarzy. Do 1914 roku umieszczono 46 pomników. Obecnie na terenie parku stoją 54 popiersia [21].

Pomnik Stanisława Żółkiewskiego w Parku Jordana w Krakowie [22]

W celu godnego upamiętnienia postaci i zasług hetmana Stanisława Żółkiewskiego w Polsce, z inicjatywy Regionalnego Towarzystwa Przyjaciół Żółkiewki powstała idea budowy pomnika w Żółkiewce. W tym celu powołano Społeczny Komitet Budowy Pomnika Hetmana Stanisława Żółkiewskiego. Projekt pomnika wykonał prof. Stefan Dousa z Politechniki Krakowskiej. Po rozważeniu propozycji lokalizacji monumentu, zdecydowano, że zostanie on posadowiony na skwerze w centrum Żółkiewki. Koszt całego przedsięwzięcia szacowany jest na ok. 300 tys. zł [23].

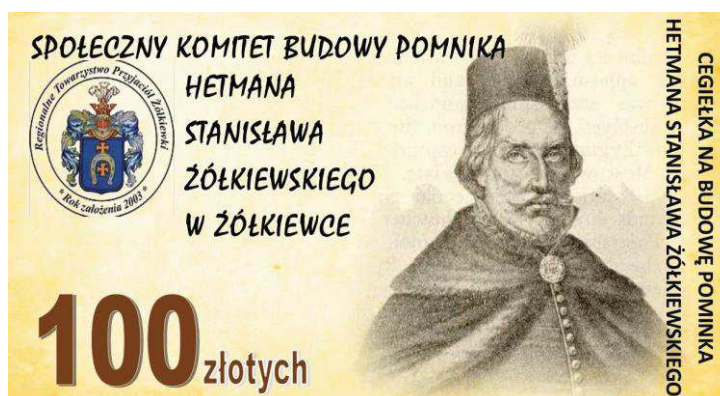
Stefan Dousa urodził się w 1945 roku w Będzinie. W 1970 roku ukończył Wydział Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Od 1971 roku pracuje na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej w Pracowni Rzeźby. W 1997 roku otrzymał tytuł naukowy profesora sztuk plastycznych. W swojej twórczości artystycznej zajmuje się rzeźbą monumentalną i kameralną, medalierstwem, malarstwem witrażowym oraz grafiką w technikach własnych [24].

Projekt pomnika hetmana Stanisława Żółkiewskiego w Żółkiewce autorstwa Stefana Dousy

Budowę pomnika można wesprzeć wpłatami na konto Regionalnego Towarzystwa Przyjaciół Żółkiewki w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie: 55 8200 1050 2006 5000 0366 0003 (z dopiskiem "Na budowę pomnika Hetmana Stanisława Żółkiewskiego"). Zostały też wyemitowane cegiełki o różnych nominałach.

Zachęcamy czytelników Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych do przekazania na ten cel nawet niewielkich kwot.

Cegiełki na budowę pomnika hetmana Stanisława Żółkiewskiego w Żółkiewce

Z okazji 400. rocznicy śmierci Stanisława Żółkiewskiego w październiku 2020 roku zostały wyemitowane znaczki personalizowane o nominale "a", przedstawiające projekt pomnika, portret Hetmana oraz logo Regionalnego Towarzystwa Przyjaciół Żółkiewki. Znaczki wydano w dziewięciornaczkowym arkusiku, a autorem projektu jest Adam Szuler.

Znaczki personalizowane Regionalnego Towarzystwa Przyjaciół Żółkiewki z okazji 400. rocznicy śmierci Hetmana Stanisława Żółkiewskiego

Z tej samej okazji została wyemitowana kartka pocztowa beznominałowa, a Urząd Pocztowy w Żółkiewce stosował datownik okolicznościowy.

Kartka pocztowa beznominałowa ze znaczkiem personalizowanym i pamiątkowym datownikiem z okazji 400. rocznicy śmierci Hetmana Stanisława Żółkiewskiego (zbiory autora)

Bibliografia

- [1] Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 czerwca 2019 r. w sprawie ustanowienia roku 2020 Rokiem Hetmana Stanisława Żółkiewskiego. Monitor Polski, Warszawa, dnia 1 lipca 2019 r., Poz. 602
- [2] Dariusz Świsulski: Akademia Zamojska i jej założyciel. Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne nr 159/2020, Gdańsk, lipiec-wrzesień 2020, s. 47-76
- [3] Salon tradycji polskiej. Historia pocztówki, <https://salontradycjipolskiej.pl/historia-pocztowki/>, data dostępu 5.11.2020
- [4] Walery Eljasz-Radzikowski. Wikipedia, https://pl.wikipedia.org/wiki/Walery_Eljasz-Radzikowski, data dostępu 5.11.2020
- [5] Joanna Kubica-Rutka: Medaliony i statuetki warszawskiej wytwórni Minterów (1828-1881). Muzeum w Chorzowie, <https://www.muzeum.chorzow.pl/pl/365-medaliony-i-statuetki-warszawskiej-wytworni-minterow-1828-1881>, data dostępu 5.11.2020

- [6] Igor Chomyn: Katalog plaket, medalionów i medali polskich i z Polską związanych w Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki. Tom 2. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Departament Dziedzictwa Kulturowego, Warszawa 2015, s. 413
- [7] Medalion portretowy: Stanisław Żółkiewski. Muzeum Narodowe w Warszawie, <https://cyfrowe.mnw.art.pl/pl/katalog/485260>, data dostępu 5.11.2020
- [8] 1938.11.11. 20. rocznica odzyskania niepodległości tzw. seria historyczna. KZP, <https://www.kzp.pl/index.php?artykul=kat-zn-1938-zn0310>, data dostępu 5.11.2020
- [9] Katalog Polskich Znaków Poczтовых 2010, tom II, Fischer, Bytom 2010, s. 221-222
- [10] Druki 1976-1989 \ Bez cenzury \ Niezależna filatelistyka - znaczki. Muzeum Solidarności, http://www.solidar.pl/php/6_dzial.php?ID3=28&s=45&li=1&sort=OPS&tab=45030#45030, data dostępu 5.11.2020
- [11] Medale Mennicy Państwowej 1994-1995, Mennica Państwowa SA, Warszawa 1996, s. 169
- [12] Medale Mennicy Państwowej 1996, Mennica Państwowa SA, Warszawa 1998, s. 195
- [13] Stanisław Żółkiewski. Certyfikat Autentyczności. Skarbnica Narodowa, 2008
- [14] Wielkie bitwy – Kłuszyn. Narodowy Bank Polski, https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/banknoty_i_monety/monety_okolicznosciowe/2010.html#08, data dostępu 5.11.2020
- [15] Grunwald i Kłuszyn. Wielkie bitwy. Monety. Narodowy Bank Polski. Drukarnia NBP, Warszawa 2010
- [16] Poczta Polska: znaczek upamiętniający rocznicę bitwy pod Cecorą, <https://media.poczta-polska.pl/pr/568858/poczta-polska-znaczek-upamietniajacy-rocznice-bitwy-pod-cecora>, data dostępu 5.11.2020
- [17] Stanisław Przepierski: Żółkiew i jej pierwsi właściciele. Królowa Różańca Świętego. Historia obrazu, https://www.sluzew.dominikanie.pl/historia_obrazu/zolkiew-i-jej-pierwsi-wlasciciele.html, data dostępu 5.11.2020

- [18] Edward Chłopicki: Do pomnika Żółkiewskiego w Besarabii. Tygodnik Ilustrowany, nr 35, Warszawa 14/26 maja 1860, s. 315-316
- [19] Pomnik Stanisława Żółkiewskiego w Berezowce. Wikipedia, https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_Stanis%C5%82awa_%C5%BB%C3%B3%C5%82kiewskiego_w_Berezowce, data dostępu 5.11.2020
- [20] Hetman Stanisław Żółkiewski - zdobywca Kremla. Gazeta Lubuska, 11 grudnia 2010, <https://gazetalubuska.pl/hetman-stanislaw-zolkiewski-zdobycwa-kremla/ar/7878020>, data dostępu 5.11.2020
- [21] Andrzej Wac-Włodarczyk: 250 lat od erygowania kościoła pw. Świętego Wawrzyńca w Żółkiewce. Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Żółkiewki, Żółkiewka 2020, s. 15
- [22] Park im. Henryka Jordana w Krakowie. Wikipedia, https://pl.wikipedia.org/wiki/Park_im._Henryka_Jordana_w_Krakowie, data dostępu 5.11.2020
- [23] 2020 rok hetmana Stanisława Żółkiewskiego. Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Żółkiewki. Żółkiewka 2020
- [24] Dariusz Świsulski: Polska elektryka w medalierstwie i filatelistyce. Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Centralny Ośrodek Szkolenia i Wydawnictw. Warszawa 2018, s. 98-99

